

תוכן עניינים

1.	תוכן עניינים	2.
2.	מבוא	3.
3.	השאלות המשפטיות	4.
3.1.	מהי בגידה	4.
3.2.	התייחסות לבגידה במשפט הישראלי	5.
4.	הדילמה : האם יש להכיר בתביעת נזיקין בגין בגידה	7.
5.	מודלים	9.
5.1.	מודל תביעת נזיקין נגד צד שלישי בגין תרומתו לפירוק הקשר	9.
5.2.	מודל חלוקת רכוש בגין בגידה	9.
5.3.	מודל פיצוי בגין בגידה בארה"ב	12.
5.4.	מודל קבלת פיצוי בגין בגידה בסייגים	15.
5.5.	מודל פיצוי בגין אלימות במשפחה	16.
6.	סיכום	18.
7.	ביבליוגרפיה	19.

תביעת נזיקין בגין בגידה

שאלת המחקר : כיצד הפסיקה האזרחית בכלל, ופס"ד בג"ץ הבגידה בפרט, יכול להשפיע על תביעות נזיקין בגין בגידה ?

1. מבוא

בגידה מתייחסת תחילה להגדרה שאליה התכוונו עוד מימי הביניים. אז, השתמשו במילה בגידה בהקשר של פגיעה והפרת אמונים של תושב או אזרח, כנגד מולדתו. במקרה כזה, בגידה תחשב כאשר ניתן מידע לאויב, המביא את אותו אויב ליתרון אסטרטגי על מדינת המודיע, שהוא הבוגד. באותה תקופה, היה מדובר במעשה נתעב ביותר, והכינוי דבק באדם ואף במשפחתו¹. כיום, יש התייחסות לבגידה כפי שהיה נהוג בעבר, וזאת בבגידת אדם במדינתו, שהיא בגידה בהתאם לחוק העונשין².

המושג בגידה מתקשר גם למערכות יחסים בין אישיות, לרוב בין בני זוג. שם תיתפס הבגידה כסובייקטיבית בין כל זוג וזוג. במערכת יחסים זוגית מצפים שני בני הזוג זה מזה לנאמנות, כלומר לא לקיים יחסים מקבילים עם בן זוג אחר. כאשר בני הזוג נשואים זה לזה, בגידה קרויה [ניאוף](#) והיא מהווה הפרה של חוזה הנישואין. בגידה יכולה להצביע על קיום יחסים במובן הפיזי או הרגשי בין אדם נשוי לבין בן אדם שאינו נשוי לו והבגידה מורכבת לא רק מקיום יחסים מחוץ לקשר, אלא גם [ממעילה באמונו](#), שקרים וחוסר נאמנות. הקביעה האם מעשה מסוים נחשב לבגידה במערכת זוגית נתונה לדיון והתשובות לה שונות בין תרבויות שונות וזמנים שונים, ובהם בין אנשים שונים³.

התנגשות אפשרית בין דיני הנזיקין לבין דיני המשפחה האזרחיים ניתן לראות בתביעות נזיקין בגין בגידה בנישואין, בתביעות מסוג זה, האשם שמאחרים דיני הנזיקין הינו בגידה, בטענה כי הבגידה של הצד הבוגד הובילה לנזקים נפשיים מפירוק הקשר אצל הצד הנבגד ולכן דבר זה מהווה עילה להפעלת דיני הנזיקין, אולם, כיום המגמה של דיני משפחה האזרחיים בעולם הינם לעבור למערכת גירושין ללא אשם, מכאן שבגידה לא אמורה עוד לשמש כעילה לגירושין בדין האזרחי כפי שנהוג בדין הדתי⁴.

¹ ע"ע ויקיפדיה "בגידה" <https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%91%D7%92%D7%99%D7%93%D7%94>

² חוק העונשין, תשל"ז – 1977, ס"ח 226

³ ע"ע ויקיפדיה "בגידה במסגרת מערכת יחסים זוגית"

[https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%91%D7%92%D7%99%D7%93%D7%94_\(%D7%96%D7%95%D7%92%D7%99%D7%95%D7%AA](https://he.wikipedia.org/wiki/%D7%91%D7%92%D7%99%D7%93%D7%94_(%D7%96%D7%95%D7%92%D7%99%D7%95%D7%AA)

⁴ בני שמואלי "מפגשים ועימותים בין דיני הנזיקין לדיני המשפחה הדתיים והאזרחיים: המעגלים השונים של תביעות הנזיקין במשפחה" **עשרים שנה להקמת בתי המשפט לשמפחה בישראל 24-25** (צבי ויצמן עורך, הוצאת הנהלת בתי המשפט, 2015).

בעבודה זו, אנו נדון בשאלה כיצד הפסיקה האזרחית בכלל, ובג"ץ 4602/13 פלונית נ' ביה"ד הרבני האזורי בחיפה פס"ד הבגידה⁵ בפרט יכולים להשפיע על תביעות נזיקין בגין בגידה.

על מנת לעשות זאת תחילה נציג את השאלות המשפטיות: מהי בגידה? וההתייחסות אל בגידה בערכאות השונות במשפט הישראלי, נציג בקצרה את ההבדל בין הערכאה הדתית שהיא בית הדין הרבני לעומת הערכאה האזרחית שהיא בית המשפט לענייני משפחה. לאחר מכן נדון בדילמה האם יש להכיר בתביעות נזיקין בגין בגידה וזאת ע"י סקירה של פסקי דין שונים לאורך השנים עם מקרי תביעה של הצד הנבגד כנגד הצד הבוגד. בהמשך נציג מודלים שונים עם השוואה לתביעת נזיקין נגד צד שלישי, חלוקת רכוש, פיצוי בגין בגידה בארה"ב, קבלת פיצוי בגין בגידה בסייגים ופיצוי בגין אלימות במשפחה ולבסוף, נדון במצב הנוכחי כיום כי לא ניתן לתבוע נזיקין בגין בגידה בישראל, אך האם הרוחות החדשות המנשבות מבית המשפט העליון, כמו בבג"ץ הבגידה ב2018, יכולים לשנות מצב זה?

3. השאלות המשפטיות

3.1. מהי בגידה

המונח בגידה, מקורו עוד מימי קדם. ישנם שני מושגים הכוללים את הנושא בגידה, הראשון הינו - מונוגמיה, היא מילה יוונית שמשמעותה נישואין לאדם אחד. המונח השני, הוא פוליגמיה, אשר מתייחס לסיטואציה של נישואין לנשים רבות. מבחינה חברתית, בעבר היה מקובל לשאת מספר נשים, לעומת זאת, במדינות מפותחות, התופעה הזו כבר הולכת ופוחתת, למרות שגם בישראל אירעו מספר מקרים של נישואין לכמה נשים מדובר בעבירה פלילית⁶.

⁵ פורסם בנבו (21.10.18)

⁶ 76' o לחוק העונשין, תשל"ז – 1977, n"o 226